

ARTIKKELI 17.10.2023

Resilientti päätöksenteko – nokkela ratkaisu löytyy isolla porukalla

On tärkeitä päätöksiä, jotka pitää tehdä äkkiä ja improvisoiden. Työpaikalla ne voivat vaikuttaa esimerkiksi työturvallisuuteen. Päätöksentekoa on hyvä harjoitella etukäteen.

Erytisasiantuntija Miira Heiniö Työterveyslaitoksesta (kuva Nina Karlsson)

Y

llättävä, monimutkainen tilanne töissä vaatii nopeaa päätöksentekoa. Silloin tehokkainta ei välttämättä ole se, että yksi ihminen tekee päätöksen rutiinilla, sanoo erityisasiantuntija **Miira Heiniö** Työterveyslaitoksesta.

Epäselvässä, uudessa tilanteessa on eduksi, että päätöstä on tekemässä useita ihmisiä. Yhdessä he ymmärtävät ongelmaa paremmin ja tuottavat enemmän ratkaisuvaihtoehtoja kuin itsekseen. Se lisää hyvien ideoiden todennäköisyyttä.

”Ihminen on sosiaalisesti älykäs eläin, joka on ryhmässä älykkäämpi kuin yksin. Kunhan yksi henkilö ryhmässä ei dominoi.”

Heiniön mielestä työpaikalla kannattaa harjoitella päätöksentekoa ja monista vaihtoehdoista valitsemista. Kiperän tilanteen tullen homma osataan ja se sujuu nopeasti.

Tehdäänkö päätökset oikeassa paikassa?

Kun organisaatiolla on resilienssiä eli muutoskykyä, se selviytyy muutoksista ja kriiseistä. Voidaan puhua myös resilientistä, laadukkaasta tavasta tehdä päätöksiä.

Se tarkoittaa esimerkiksi, että paikalla on aina joku, joka pystyy tekemään päätöksiä. Miira Heiniön mukaan työpaikoilla hiertää usein se, että päätökset tehdään väärässä paikassa. Siihen on ehkä ajauduttu huomaamatta.

”Hierarkkisessa organisaatiossa keskijohto voi tehdä melkein kaikki päätökset. Silloin keskijohto kuormittuu ja työntekijät turhautuvat.”

Valtuuksien lisäksi päätöksenteko vaatii osaamista. Pitää tietää, mitä vasten päätöksiä tehdään. Mitkä ovat organisaation tavoitteet, arvot ja perustehtävä?

Erilaiset päätöstyypit pitää tunnistaa

Miira Heiniö kollegoineen tutkii päätöksenteon resilienssiä työturvallisuuden näkökulmasta. Tutkimuksessa on mukana neljä työpaikkaa, joista kolme toimii rakennusalalla. Kaikki ovat niin sanottuja yhteisiä työpaikkoja, joilla on lukuisia toimittajia ja alihankkijoita.

Rakennustyömaalla tehdään jatkuvasti rutiinipäätöksiä. Ne hoituvat oman ammattitaidon, olemassa olevan tiedon ja ohjeiden pohjalta, sen kummemmin miettimättä. Niitä ei aina edes mielletä päätöksiksi.

Sitten on tilanteita, joissa asiat eivät mene totutusti ja suunnitelmien mukaan. Pitää tehdä päätös, johon ei ole valmista ratkaisua. Päätös voi koskettaa useita ihmisiä ja sen vaikutukset voivat olla laajat.

”On hyvä tunnistaa, milloin kyse on jälkimmäisestä päätöstyypistä. Silloin asiaa pitäisi käsitellä perusteellisemmin. Se tarkoittaa tiedon keräämistä, ideointia ja päätöksen tekemistä yhdessä. Mitä useammasta näkökulmasta vaihtoehtoja tarkastellaan, sitä parempi”, Heiniö sanoo.

Päätöksenteon onnistumista kannattaa arvioida

Miira Heiniö haluaa vaikuttaa siihen, että työpaikoilla arvioitaisiin päätöksenteon onnistumista. Tehtiinkö päätös laadukkaasti? Hyödynnettiinkö siinä kaikkea saatavilla olevaa tietoa?

”Jos emme arvioi päätöksentekoa, emme opi tekemään parempia päätöksiä. Opit eivät myöskään mene seuraavan työmaan suunnittelijoille.”

Eräs tutkijoiden haastattelema työmaapäällikkö totesi päätöksenteon arviointiin liittyen, että perästä kyllä kuuluu, jos päätös oli huono. Tarvittaessa päätöksiä myös muutetaan.

”Työpaikoilla tehdään toki enimmäkseen järkeviä päätöksiä. Pulmatilanteissa ihmiset ihan spontaanistikin kysyvät muiden mielipidettä. Päätöksenteon tietoinen kehittäminen kuitenkin puuttuu vielä.”

Aiheesta lisää:

Tutkimushanketta **Resilientin organisaation päätöksenteko – ResData**

(</tutkimus/hankkeet/resilientin-organisaation-paatoksenteko-resdata>), rahoittaa Työsuojelurahasto. Hankkeen tulokset valmistuvat syksyllä 2024.

Päätöksentekoa voidaan mallintaa, jotta siihen vaikuttavat tiedot ja päätöksen lopputulos tulisivat paremmin näkyväksi työpaikalla. Tällaista mallinnusta tehdään ResData-hankkeessa. Siitä saadaan tuloksia keväällä 2024.

Resilientti organisaatio ja toipuminen -verkkovalmennus (/koulutus/lahikoulutus/resilientti-organisaatio-ja-toipuminen-verkkovalmennus)

Resilienssi tuki johtamista korona-aikana (/tyopiste/resilienssi-tuki-johtamista-korona-aikana)
(Työterveyslaitoksen Työpiste-verkkolehti)

Marja Sarkkinen

KOMMENTOINTI

Pakolliset kentät on merkitty symbolilla *.

Kommenttisi

Mitä ajatuksia juttu herätti?

Nimimerkki

Vapaavalintainen nimimerkki

Tallenna

KOMMENTIT (1)

Lukijamme innostuivat kommentoimaan seuraavasti:

AM 01.04.2024

Järkyttävintä on, että ison organisaation ottaessa haltuun päätöksen teon, päätökset ja niiden jalkauttaminen hidastuu tai ne eivät perustu tutkittuun tietoon tai tieto on jo vanhentunutta, kun saadaan toiminta alulle. Kaikki toiminta siis hidastuu. Kaikki toimintatavat eivät toimi tai sovellu joka puolelle, vaan tulee suoda erilaisia ratkaisuja. Itse opiskelen ja yritän koko ajan toimintaani, työskentelyäni tarkastella monialaisesti huomioiden myös asiakkaiden erilaiset tarpeet

ja toimintamahdollisuudet. Toiminnan, työskentelyn tulee olla sujuvaa, katkeamatonta, näin pystymme pitämään työn tehokkaana ja mieluisana.

"Lunta tullut kyllä tupaan" monesti, mutta opin samalla. Oma sanontani onkin, tee ennakoivasti työtä, jos mahdollista ja kun tulee, niin kuin Intiassa lehmä kadulla vastaan, niin älä yritä siirtää, vaan kierrä 😞 😊

Katso lisää uusimpia

ARTIKKELI

Kahdeksan kysymystä maskien hyödyistä – tutkijat kävivät läpi yli 150 tutkimusta

Maskien käyttö vähentää hengitystieinfektioiden leviämistä tehokkaasti. Maskien hyödyistä ja tarpeellisuudesta kannattaa puhua nyt, ennen kuin kohtaamme seuraavan pandemian.

DUUNITOHTORI

Liian vähän tekemistä töissä – uskallanko ottaa puheeksi?

Minulla on töissä liian vähän tekemistä. Se hävettää, ja tunnen olevani tarpeeton. Jos tulisi muutosneuvottelut, minulle kävisi huonosti. Siksi en ole ottanut asiaa puheeksi esihenkilöni kanssa. Teen...

ARTIKKELI

Kolme näkökulmaa siihen, miksi mennä toimistolle

Hybridityö on yhdistelmä etätöitä ja toimistolla työskentelyä. Kysyimme kolmelta tutkijalta, miksi toimistolle kannattaa lähteä. He nostivat esiin yhteisöllisyyden, työtilat ja työpaikan kulttuurin.

DUUNITOHTORI

Olen Teams-kuukkeli – miten saan itseni kuriin?

Ennen puhuttiin toimistokuukkeleista, jotka kiersivät höpöttelemässä työkaverien luona. Kuulin äskettäin sanan Teams-kuukkeli. Minusta se kuvaa osuvasti henkilöä, joka menee kuukkelina paikalle...

ARTIKKELI

Tutkija viestijänä – suora tv-lähetys on kuin urheilusuoritus

Halu parantaa ihmisten työoloja innostaa Virpi Ruohomäkeä viestimään tutkimustuloksistaan. Tv-haastatteluissa hän keskittyy vuorovaikutukseen toimittajan kanssa ja unohtaa kamerat.
